

**Mesura de govern per al desenvolupament
del Pla de Barris contra les desigualtats a
les Roquetes**

**Consell Plenari
Districte de Nou Barris
28 de novembre de 2017**

Índex

» 0. Preàmbul	2
» 1. Justificació	4
Per què es proposa el Pla de Barris a les Roquetes?.....	4
» 2. Àmbits d'intervenció.....	6
» 3. Objectius.....	7
Objectius específics	9
DRETS SOCIALS	9
EDUCACIÓ	10
ACTIVACIÓ ECONÒMICA.....	10
ECOLOGIA URBANA	11
» 4. Projectes motor	12
4.1. MINA DE LA CIUTAT: MILLORA DE LA MOBILITAT I DE LA CONVIVÈNCIA.....	12
4.2. REHABILITEM ELS HABITATGES, RECONSTRUÏM COMUNITATS.....	13
4.3. NOVES OPORTUNITATS FORMATIVES I LABORALS AL BARRI.....	13
» 5. Propostes i accions.....	15
DRETS SOCIALS	15
EDUCACIÓ	19
ACTIVACIÓ ECONÒMICA	21
ECOLOGIA URBANA.....	24
» 6. Pressupost	26
» 7. Calendari	26
» 8. Implicació ciutadana	26
» 9. Organització i gestió	28
» 10. Avaluació i seguiment	28

» 0. Preàmbul

L'augment sostingut de les desigualtats socials i territorials a la ciutat de Barcelona és un fet constatable als darrers anys, aguditzat arrel de l'impacte de la crisi econòmica. Fins i tot en el moment actual, amb una incipient recuperació macroeconòmica, veiem com els indicadors socials i de renda segueixen mostrant una creixent disparitat entre territoris i grups socials.

L'empobriment de les classes mitjanes i l'eixamplament de la diferència entre rendes altes i baixes és notable: mentre el percentatge de rendes altes i molt altes ha disminuït del 20% al 16% des del 2007, el pes de les rendes baixes i molt baixes ha passat del 22% al 37%¹, sense oblidar que a Barcelona tenim prop de 100.000 persones a l'atur, la meitat de les quals fa més d'un any que no treballen. Mentre el poder adquisitiu de moltes famílies s'ha reduït, el cost dels subministraments bàsics augmenta (un 33% entre 2008 i 2015), amb el resultat que un 10% de les llars no poden fer front regularment al pagament de l'aigua, el gas o l'electricitat. Al mateix temps, l'emergència habitacional es consolida i ha desembocat en una nova bombolla dels preus del lloguer. Ja al 2011, més de la meitat de la població que vivia de lloguer (63,9%) i en règim de propietat en pagament (55,5%) afirmava arribar amb dificultat o moltes dificultats a finals de mes². Des de llavors, el preu del lloguer mitjà a Barcelona ha crescut un 7,8% entre 2013 i 2015, i un 6,8% el darrer període 2014-2015³. Barcelona és ja la gran ciutat espanyola amb el preu de lloguer mitjà més alt i on s'ha produït un major increment de preu major en els darrers dos anys, amb un cost del lloguer que suposa un 39% de la renda de les llars⁴.

Tot plegat ve de la mà de l'augment de les situacions de pobresa i exclusió social, la destrucció d'ocupació, l'empitjorament progressiu de les condicions laborals i l'impacte de l'atur de llarga durada sobre les llars, així com de significatives retallades als serveis públics i en concret al sistema de protecció social; contribuint a aquest procés de dualització social i de deteriorament de les condicions de vida de bona part dels barcelonins i barcelonines.

Les desigualtats socials es solen traslladar a nivell territorial degut a la segregació urbana. Així, quan examinem la renda, la salut, les oportunitats econòmiques, el benestar, etc., trobem grans diferències entre els 73 barris de la ciutat. Sens dubte la més punyent és la diferència d'11 anys d'esperança de vida entre els habitants dels dos barris extrems, Torre Baró i Pedralbes, però també en altres qüestions com ara la qualitat de l'entorn urbà i de l'habitatge o les relacions socials les desigualtats són notòries. Alhora, ens trobem amb que determinades zones de Barcelona pateixen d'un dèficit històric d'inversions que incideix negativament en la qualitat de vida del seu veïnat.

Davant d'aquesta situació, l'actual govern municipal ha posat en marxa el projecte de **Pla de barris contra les desigualtats**⁵, que es constitueix com una de les grans prioritats del present mandat, i mitjançant el qual 15 dels barris més desfavorits de Barcelona⁶ rebran una inversió de 150 milions d'euros en els propers anys per abordar de forma decidida les causes estructurals que incideixen en l'empitjorament de les condicions de vida de les zones i els grups més vulnerables de la ciutat. En total s'intervindrà de forma integral en una superfície de 16,5 km², on hi viuen un total de 220.500 barcelonins i barcelonines, per abordar els efectes

¹ Renda Familiar Disponible per càpita, Gabinet Tècnic de Programació, Ajuntament de Barcelona, 21 de desembre de 2014. Dades relatives al període 2007-2014.

² Segons l'Enquesta de Condicions de Vida i Hàbits de la Població de Catalunya (ECVHP) per a 2011, recollit al Pla pel Dret a l'Habitatge de Barcelona 2016-2025.

³ Dades de la Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASOL, recollides al Pla pel Dret a l'Habitatge de Barcelona 2016-2025.

⁴ Gabinet Tècnic de Programació de l'Ajuntament de Barcelona, estudi Preu de lloguer d'habitatges a Barcelona.

⁵ Mesura de govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016.

⁶ La selecció dels barris ha tingut en compte la renda mitjana; els indicadors socioeconòmics, educatius i sociosanitaris; la presència de col·lectius amb necessitats especials; l'existència de dèficits urbanístics; l'estat del parc d'habitatges; l'existència d'actuacions complementàries; i l'articulació del teixit associatiu i de les propostes veïnals.

negatius que es deriven de la concentració dels nivells de renda més baixos en aquells barris que pateixen dèficits urbanístics més acusats i on la qualitat de l'habitatge és menor.

El Pla de Barris és un instrument de millora de les condicions de vida als barris de la nostra ciutat que té, com a principal objectiu, reduir les desigualtats socials i territorials, tot impulsant l'accés a la renda, als serveis, a la qualitat urbana i al benestar per a tots els ciutadans.

Amb aquesta voluntat es posaran en marxa plans d'intervenció als diferents barris que desplegaran actuacions vinculades a l'educació, els drets socials, l'activitat econòmica, l'habitatge, l'espai públic i els equipaments, creant alhora les condicions per a la millora de l'activitat econòmica. Cadascun dels plans tindrà 3 projectes motor amb iniciatives concretes definides a través d'un treball que ha comptat amb la participació activa i constant del teixit associatiu i comunitari del territori. Amb tot plegat es vol aconseguir territoris més resilients construïts de la mà de les seves veïnes i veïns i d'una intervenció municipal més integral i transversal i amb una major coordinació entre totes les àrees de govern.

La present mesura de govern presenta el full de ruta del pla corresponent al Districte de Nou Barris: el **Pla de Barris de les Roquetes**, format per un primer paquet de línies estratègiques sobre les quals actuar, i de propostes que caldrà anar concretant i millorant en el procés de desenvolupament del Pla, comptant amb la implicació de veïnat i agents del territori.

» 1. Justificació

Per què es proposa el Pla de Barris a les Roquetes?

El barri de les Roquetes s'ubica al districte de Nou Barris. Un dels grans reptes als que cal fer front a les Roquetes és l'abordatge de les desigualtats que afecten als veïns i veïnes que hi viuen. Els barri ha estat colpejat de manera significativa per l'impacte de la crisi econòmica i financera, provocant un augment de les situacions de vulnerabilitat i de pobresa econòmica. Malgrat els esforços, els projectes i les diverses actuacions en el plànol de les polítiques públiques que s'han dut a terme a les Roquetes al llarg dels anys, encara es manté una realitat que requereix d'intervencions públiques transversals que contribueixin a la reducció dels indicadors de les desigualtats vigents a dia d'avui.

Així ho demostra una anàlisi de la situació al territori a partir dels quatre àmbits que conformen el projecte de Pla de Barris. Una mirada en perspectiva a la situació en matèria de drets socials, educació, activació econòmica o d'ecologia urbana evidencien la necessitat d'una intervenció com la que es planteja en aquest projecte.

En matèria de **drets socials** un dels aspectes que més preocupa és allò que té a veure amb l'habitatge. Més enllà de l'elevat nombre d'ordres de desnonament, no es pot obviar la situació de complexitat que presenten moltes de les comunitats veïnals a les Roquetes. L'índex d'ocupacions i de pisos buits, la vulnerabilitat de les persones que hi viuen i la manca de recursos econòmics, entre d'altres, són aspectes que afecten les comunitats de veïns i veïnes: sovint no estan constituïdes o no tenen la situació regularitzada, la qual cosa dificulta, per exemple, l'accés a les ajudes públiques per a la rehabilitació. Aquesta situació, unida a diverses conductes incíviques i a la manca de coresponsabilitat en els elements comuns, fa que hi hagi un nombre important d'edificis amb les zones comunitàries deteriorades, amb manca de manteniment, amb absència de subministrament elèctric a l'escala, etc. Sovint, aquests escenaris plantegen problemes de convivència entre el veïnat. El Servei de suport a les comunitats veïnals i espai públic de Nou Barris no disposa d'un equip específic que doni atenció al barri de les Roquetes, per treballar en la detecció i el plantejament de solucions a aquestes situacions.

En l'àmbit de la convivència, la problemàtica més latent és la **percepció d'incivisme i els conflictes relacionats amb els usos a l'espai públic**. La interculturalitat existent al barri evidencia una certa tensió en la forma d'ocupar i utilitzar l'espai comú. Aquestes situacions es donen sobretot, a l'eix Mina de la Ciutat. En relació amb la coexistència de les diverses realitats culturals, el barri, juntament amb el Districte, ha impulsat projectes per millorar les relacions de proximitat. Això ha donat com a resultat, la progressiva incorporació del poble gitano a espais de treball comunitari; arribant a la creació d'una taula específica per a treballar les relacions de proximitat entre les comunitats paio i gitanes.

El **teixit associatiu és una de les grans fortaleeses del barri** i històricament ha tingut una gran capacitat de mobilització. L'Associació de Veïns i Veïnes neix ja durant els anys 70. Des del 2007, totes les entitats del barri s'agrupen en una associació, la Plataforma d'Entitats de Roquetes, que és l'ens gestor habitual dels diversos equipaments del barri i del Pla de Desenvolupament Comunitari. Actualment suporta la contractació de 15 treballadores, i donada la dimensió dels diversos equipaments o projectes que gestiona la plataforma, la càrrega de treball ha crescut exponencialment durant els darrers anys. Es detecta la necessitat d'ampliar els recursos humans per poder donar resposta a la gestió dels diversos projectes que s'estan duent a terme i que tenen més demanda que l'oferta poden donar.

El plànol educatiu a les Roquetes està conformat per dos institut-escola, l'únic barri de la ciutat de Barcelona amb aquesta condició. Tot i així, l'àmbit de l'educació és d'un dels que desperta més preocupació al barri. Les Roquetes té uns **índexs de nivell educatiu molt baixos**, alhora que no disposa de cap centre que imparteixi batxillerat.

Els equipaments que conformen el mapa educatiu de primària i secundària de les Roquetes presenten una sèrie de característiques comunes: són **centres d'alta complexitat** molt condicionats pels determinants socioeconòmics de l'entorn on s'ubiquen (pobresa que afecta les condicions de vida saludables, problemàtiques de salut mental, atur crònic, infrahabitatge...), i amb un **alt nivell d'absentisme escolar** entre l'alumnat, el qual es percep més agreujat en les famílies del poble gitano. L'**abandonament escolar** és també un dels aspectes que més preocupa, sobretot en joves d'entre 16 i 18 anys, que no segueixen els estudis i tampoc entren al mercat laboral. Altres elements definitoris dels centres educatius de les Roquetes són l'elevat nombre d'infants amb necessitats educatives especials a les aules i el pes significatiu de l'alumnat d'origen cultural divers. En aquest sentit, l'aposta per una educació inclusiva i intercultural és evident en els centres, tot i no disposar de prou recursos humans especialitzats en aspectes socials.

En parlar d'**activitat econòmica i ocupació**, els dos principals aspectes a destacar a les Roquetes són l'elevada taxa de persones aturades, especialment les que porten més d'un any en aquesta situació, i la baixa qualificació acadèmica de la població, fet que en dificulta l'ocupabilitat. Precisament són els aturats de llarga durada, els joves i les dones en situació de vulnerabilitat les persones sobre les quals la crisi ha tingut un major impacte. El fet que el barri de les Roquetes hagi estat un dels barris més colpejats per l'atur ha fet que esdevingués un dels territoris prioritaris per a l'establiment de recursos de suport a la millora de l'ocupabilitat, ja siguin de caire formatiu, d'assessorament, etc...

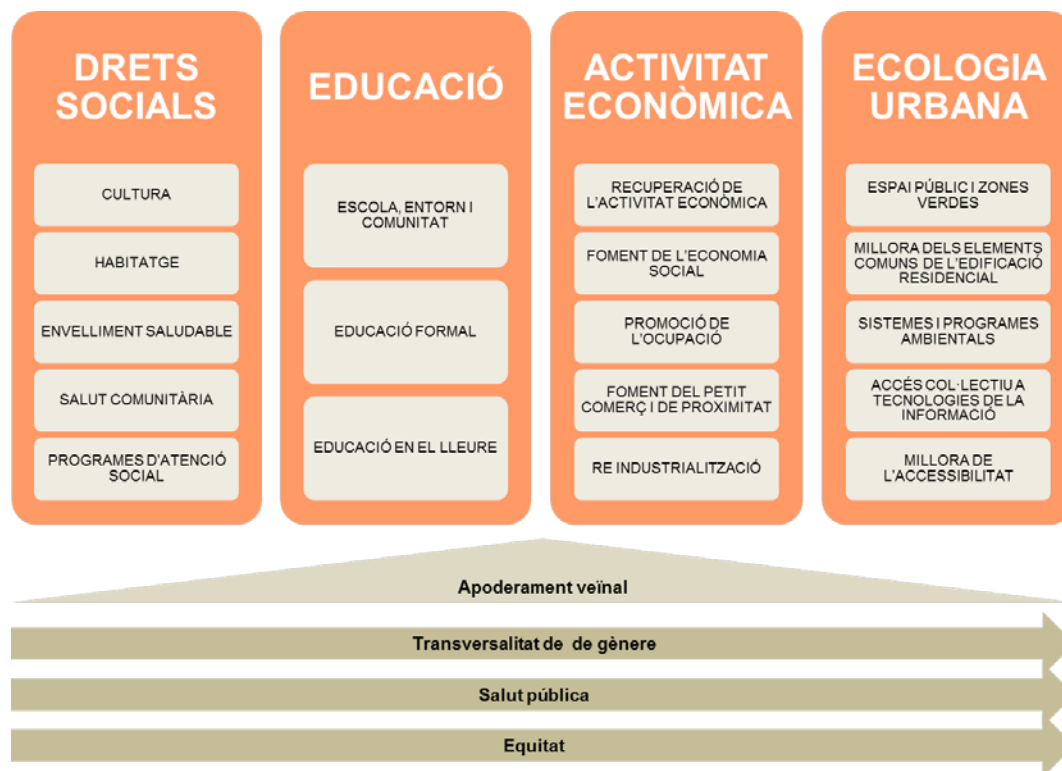
Pel que fa a l'ecologia urbana, els principals elements que caldria destacar al barri de les Roquetes tenen a veure amb una orografia que presenta forts pendents, la situació perifèrica respecte de la ciutat, la fractura urbana provocada per la Ronda de Dalt, avui ja coberta, i la proximitat al Parc Natural de la Serra de Collserola. A grans trets, aquests elements defineixen el barri en l'àmbit urbà.

Durant les dues últimes dècades **hi ha hagut diverses intervencions urbanes** que han estat positives per a la transformació i millora de l'espai públic del barri. La Llei de Barris del 2004 va contribuir a l'evolució de l'espai públic amb la urbanització de diversos carrers, la remodelació i reforma de diversos equipaments, i altres intervencions de l'àmbit públic. Pel que fa a la rehabilitació d'edificis privats, també va haver-hi una important dotació destinada a la rehabilitació d'elements comuns en edificis, instal·lacions de telecomunicacions als edificis o instal·lació de plaques solars.

Tot i les importants obres de millora en ecologia urbana, les Roquetes segueix essent un barri amb una **accessibilitat complexa, que en alguns casos no compleix els codis d'accessibilitat universal**. Aquest fet es manifesta en determinades cruïlles entre vials, on s'evidencien situacions de difícil mobilitat i un cert risc de relliscades.

» 2. Àmbits d'intervenció

La Mesura de govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016 justifica extensament el per què cal intervenir de forma transversal així com quins són els àmbits estratègics on cal incidir i quins són els principis que els han de regir, que de forma resumida queden exposats a continuació:

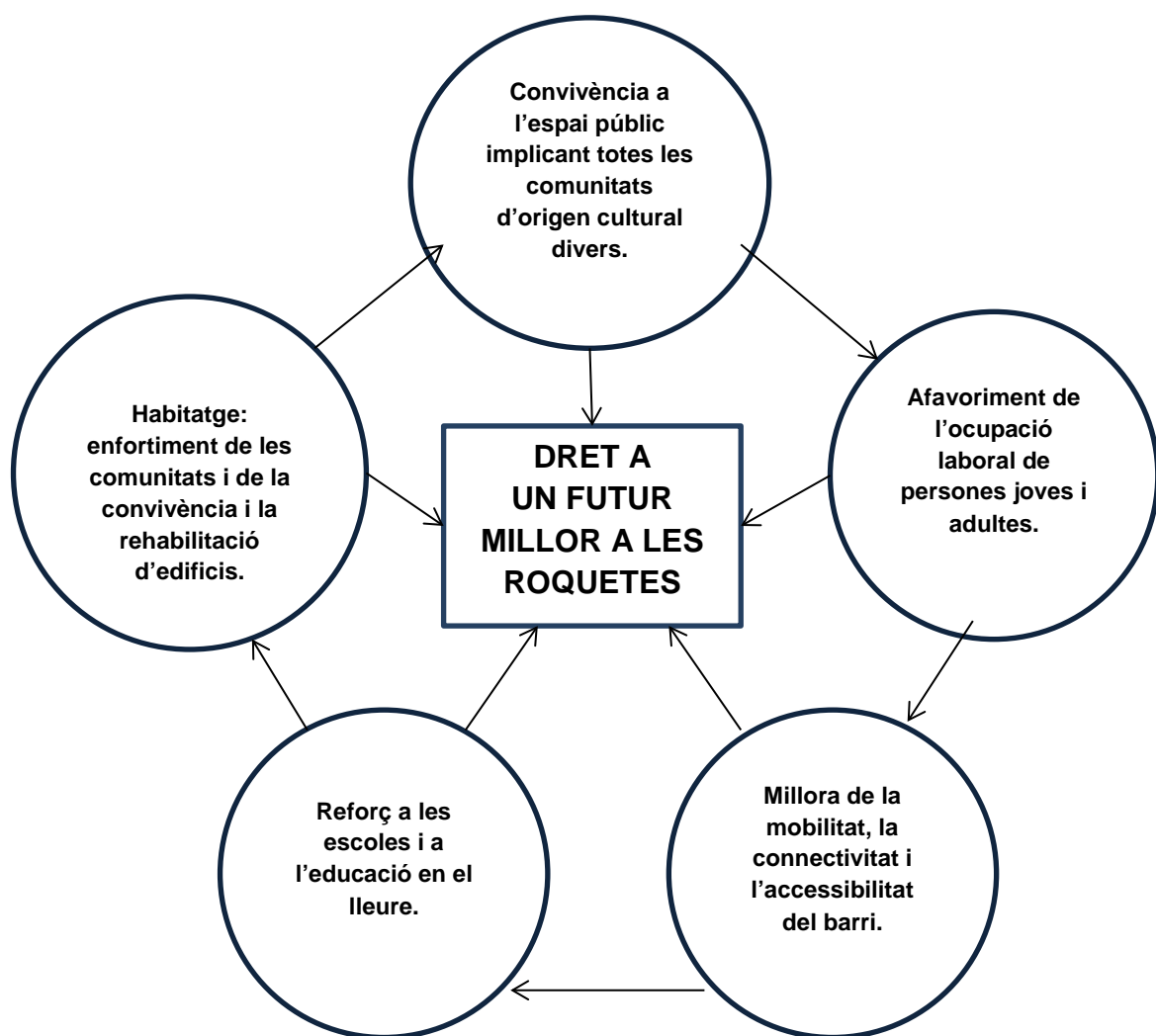
El Pla de barris de les Roquetes pretén omplir de contingut i accions cada un d'aquests àmbits, tenint en compte les característiques pròpies del seu territori i les seves especificitats.

» 3. Objectius

En la mesura de govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat presentada al maig del 2016 es defineix quin és el marc conceptual, els seus principals trets i quins són els objectius principals. A continuació es defineixen aquests objectius, comuns a tots els barris que tenen Pla de Barris:

- **Recuperar i impulsar l'activitat econòmica** consolidant i reforçant l'activitat econòmica local i de proximitat, activant les iniciatives d'economia social i solidària i impulsant projectes específics per fomentar la ocupació.
- **Fer front als desequilibris d'ús de l'espai urbà**, potenciant els usos veïnals i comunitaris de l'espai públic i evitant-ne els usos excloents, per fer front entre altres problemàtiques, al desequilibri actual on predominen activitats vinculades al turisme.
- **Establir accions d'atenció i millora de les condicions de vida de la població** que resideix als barris, amb especial atenció a aquells que més ho necessiten (gent gran, infants, joves en situació d'atur,...) i als seus habitatges.
- **Implementar mesures que donin protagonisme als veïns i veïnes** a l'hora d'establir objectius i actuacions de millora.
- **Innovar i modificar les formes de treball de l'administració pública**, generant espais de col·laboració i transversalitat per projectes, canviant la forma d'interacció amb la ciutadania, fomentant la coproducció de polítiques públiques amb el veïnat i entitats.

Esquema resum d'àmbits i objectius del Pla de barris de les Roquetes

Objectius específics

DRETS SOCIALS

A. AFAVORIR EL DRET A L'HABITATGE Digne I MILLORAR LES CONDICIONS D'HABITABILITAT DEL PARC D'HABITATGES DE LES ROQUETES.

Tenint en compte que el parc d'habitatges té problemes d'accessibilitat, que existeixen mancances en matèria d'habitabilitat, que les zones comunes estan deteriorades i que hi ha diverses comunitats en situació de vulnerabilitat, cal treballar per a la millora de l'habitatge amb una mirada transversal: fent que les estratègies de rehabilitació arribin als veïns i veïnes amb menys recursos, que abordin les complexitats de les comunitats en què s'ha d'actuar i que contribueixin al seu enfortiment i a la millora de la convivència i les relacions comunitàries.

B. GARANTIR LA BONA CONVIVÈNCIA A L'ESPAI PÚBLIC

Cal reduir i treballar els conflictes a l'espai públic entre els veïns i veïnes de diversos orígens culturals del barri i fomentar l'educació en civisme, millorar la neteja i el manteniment de l'espai públic, els aspectes de seguretat, soroll o civisme en general.

C. PROMOURE LA SALUT COMUNITÀRIA I ELS HÀBITS D'OCI SALUDABLE, POSANT ESPECIAL ATENCIÓ AL COL·LECTIU DE LA GENT GRAN.

Les situacions socioeconòmiques són un dels determinants clau en la salut de la població. Aspectes com l'atur de llarga durada i l'empobriment de la població hi tenen conseqüències directes. Segons dades de l'ASPB, el barri de les Roquetes presenta indicadors elevats en determinats aspectes que cal millorar, com és el cas dels trastorns mentals, el consum d'estupefaents o l'aïllament de la gent gran. El Pla de Barris ha de fomentar i reforçar els programes de prevenció i promoció de la salut, tenint en compte els ja existents, amb l'objectiu d'augmentar la qualitat de vida dels veïns i veïnes de les Roquetes.

D. ENFORTIR LA XARXA DE COORDINACIÓ ENTRE ELS EQUIPAMENTS I LES ENTITATS DEL BARRI, AFAVORINT ELS ESPAIS DE RELACIÓ INTERCULTURAL I INTERGENERACIONAL, LA PARTICIPACIÓ DE LES PERSONES I LA SOCIALITZACIÓ DE L'EDUCACIÓ.

Les Roquetes ha estat històricament un model referent en acció comunitària i treball col·lectiu entre els diversos serveis i equipaments del barri. Cal un treball sòlid en aquesta xarxa per ampliar les dinàmiques associatives i comunitàries, acollint persones d'origen cultural divers i fomentar la seva participació. És fonamental una bona coordinació entre equipaments i entitats, donant suport als equipaments i entitats culturals per seguir promovent la cultural, des d'una mirada oberta, transversal i de gènere, i tenint en compte les limitacions d'espai existents, les quals no permeten el creixement de les activitats que s'hi duen a terme.

E. POTENCIAR EL MOVIMENT CULTURAL I LES ENTITATS CULTURALS DEL BARRI, POSANT EN VALOR ELS ESDEVENIMENTS I PROJECTES QUE JA S'ESTAN DUENT A TERME AL TERRITORI.

La Titellada, el Centre Ton i Guida, l'Ateneu de Popular de Nou Barris, els projectes artístics dels centres educatius... són equipaments, festivals o projectes que aposten per mantenir viva la cultura al barri de les Roquetes. En un barri com les Roquetes, és fonamental amplificar i potenciar la vessant cultural, i sobretot, fer-ho des d'una perspectiva transversal, inclusiva i integradora, mantenint l'escala de barri, però ampliant també la seva repercussió a una escala de ciutat.

EDUCACIÓ

F. POTENCIAR EL LLEURE DE BASE COMUNITÀRIA COM A EINA DE TRANSFORMACIÓ A PARTIR D'INICIATIVES ARTÍSTIQUES, ESPORTIVES, ASSOCIATIVES, CULTURALS, ETC.

L'esport, la cultura, l'art, l'associacionisme, etc. són eines amb un gran potencial de cohesió i de transformació social. L'existència de centres educatius, entitats i equipaments de referència en aquests àmbits a Les Roquetes ha d'esdevenir un potencial de treball per promoure experiències de lleure de caire comunitari que permetin configurar una oferta adreçada a infants i joves que vagi més enllà de les hores lectives i que afavoreixi una educació integral que possibiliti la millora i la transformació de la comunitat.

G. PROMOURE LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS EN L'ÀMBIT EDUCATIU.

El combat contra el fracàs escolar, la reducció de l'abandonament escolar i la qualitat de les transicions entre les diverses etapes de l'ensenyament obligatori per afavorir la continuïtat en els estudis són alguns dels aspectes que cal abordar en l'àmbit educatiu amb la voluntat de reduir les desigualtats i millorar la cohesió social.

ACTIVACIÓ ECONÒMICA

H. IMPULSAR L'OCUPABILITAT PRIORITZANT LES ACTUACIONS ADREÇADES ALS COL·LECTIUS MÉS VULNERABLES.

Amb una taxa d'atur tan elevada, l'impuls de l'ocupabilitat dels veïns i veïnes ha d'esdevenir un dels pilars de treball del Pla de Barris. Els projectes d'experienciació laboral i les accions d'assessorament i acompanyament en la recerca de feina han de permetre incrementar les possibilitats d'inserció al mercat laboral. Aquesta intervenció ha de tenir presents aquells sectors de la població que es troben especialment afectats per l'atur, així com el col·lectiu de joves que no ha arribat a obtenir els estudis de la ESO.

Aquesta situació requereix una revisió i una ampliació de l'oferta formativa i capacitadora que s'ofereix a Les Roquetes. Cal adequar-la als sectors i als àmbits que generen un valor afegit (cures i serveis a les persones, treballs relacionats amb el medi ambient i l'entorn forestal, cuina i costura...) i cal articular itineraris que combinin la formació amb la pràctica laboral.

I. AFAVORIR LA IMPLEMENTACIÓ DE PROJECTES D'ACTIVACIÓ, ESPECIALMENT EN EL MARC DE L'ECONOMIA COOPERATIVA, SOCIAL I SOLIDÀRIA.

La promoció d'activitats econòmiques sostenibles i de qualitat esdevé una línia de treball per combatre les desigualtats socials de les Roquetes. Cal fer-ho, però, a través d'estratègies d'acompanyament, d'assessorament i de suport a les iniciatives emergents del territori, incidint en els projectes d'economia cooperativa, social i solidària, i en les iniciatives d'autoocupació. També cal aprofitar el potencial dels entorns naturals que envolten el barri (Parc Natural de la serra de Collserola, Castell de Torre Baró, etc...)

J. FOMENTAR LA FORMACIÓ I ELS ITINERARIS CONTINUATS PER A JOVES MÉS ENLLÀ DE LA FORMACIÓ REGLADA.

Molts joves de Les Roquetes abandonen la ESO sense obtenir el GES o finalitzen els estudis obligatoris amb dificultat. És important treballar per oferir alternatives que promoguin el retorn o bé al sistema reglat o bé a la formació ocupacional, per tal que cadascú pugui trobar el camí que més s'adeqüi a les seves potencialitats.

K. PROMOURE EL COMERÇ DE PROXIMITAT I L'ACTIVITAT A LES PLANTES BAIXES

L'elevat nombre de plantes baixes sense ocupar i la situació dels comerços al barri fan necessari treballar per mantenir el comerç existent i promoure nova activitat que dinamitzi el territori i enforteixi els actuals eixos comercials.

ECOLOGIA URBANA

L. MILLORAR LA MOBILITAT RODADA I LA MOBILITAT DEL VIANANT, LA CONNECTIVITAT I L'ACCESSIBILITAT AL BARRI.

L'orografia de Les Roquetes marca de manera determinant els seus desplaçaments i les connexions del barri. Cal avançar, doncs, en la millora de la urbanització de l'espai públic amb l'objectiu de promoure les condicions que afavoreixen la mobilitat interna dels veïns i veïnes, seguint les directrius del futur Pla de Mobilitat del Districte de Nou Barris, el qual pretén contribuir en la reducció dels índexs de contaminació de la ciutat.

De la mateixa manera, en tractar-se d'un barri de muntanya a tocar del Parc Natural de Collserola, caldrà fer un treball sòlid per millorar la connectivitat amb la natura, creant una xarxa de recorreguts saludables i accessibles a Collserola, degudament senyalitzats.

M. AVANÇAR EN LA DEFINICIÓ DEL MAPA D'EQUIPAMENTS DE LES ROQUETES

A Les Roquetes existeix una xarxa d'equipaments àmplia i diversa, però al llarg dels anys les característiques d'aquests equipaments o la seva actual ubicació ha quedat obsoleta. En el marc del Pla de Barris, i a partir del mapa d'equipaments del territori, es proposa d'avançar en la planificació i la preparació del terreny (possibles canvis de planejament, redacció d'estudis o avantprojectes...) per a la futura execució de les propostes que, per la seva magnitud i complexitat, requereixen de més abast temporal.

N. REACTIVAR NOUS ESPAIS PER A USOS CIUTADANS I PROJECTES COL·LECTIUS.

L'existència de diversos solars al barri de Les Roquetes ofereix la oportunitat de promoure-hi projectes col·lectius de forma temporal. El règim de titularitat privada d'aquests solars fa necessari engegar un procés de mediació i negociació amb els seus propietaris per poder arribar a acords que facilitin la seva cessió temporal, i poder-hi dur a terme projectes que beneficiïn a la comunitat, promovent la participació dels veïns i veïnes, tant en la definició de l'ús com en la construcció del projecte.

» 4. Projectes motor

Els projectes motors són aquells projectes transversals en què conflueixen tots els àmbits d'intervenció del Pla de Barris (Educació, Drets Socials, Economia i Medi urbà). Són projectes temàtics que vertebrin i articulen totes les propostes i accions entorn un eix conductor del propi del barri.

4.1. MINA DE LA CIUTAT: MILLORA DE LA MOBILITAT I DE LA CONVIVÈNCIA

Hi ha tres elements que defineixen de manera ben evident l'espai públic a les Roquetes: una orografia que provoca forts pendents i desnivells, la presència del Parc Natural de la Serra de Collserola al límit nord del barri, i nombrosos solars buits a l'espera de ser edificats i actualment en situació de provisionalitat. Tots aquests elements són condicionants físics que incideixen de manera directa en la vida de les persones, ja sigui en la mobilitat o en la relació amb l'entorn que les envolta, i fan que l'adequació de l'espai públic i la seva reordenació siguin els reptes del territori que cal abordar en el marc del Pla de Barris.

L'eix principal del barri de les Roquetes és el carrer Mina de la Ciutat. Es tracta d'una traça principal que es sosté a cota i on hi conflueixen múltiples usos: forta activitat comercial, intensitat del trànsit rodat (públic i privat), relacions veïnals a peu de carrer, vetlladors... és un eix que per la seva condició d'espai socialitzador i les seves característiques físiques actuals, demana una intervenció que faciliti la convivència entre tots els usos i usuaris, de manera que esdevingui un escenari de joc i de trobada i millori les relacions entre persones i garanteixi també una mobilitat sostenible. Per a fer possible un canvi positiu i inclusiu, cal implicar els veïns i veïnes en l'adequació dels espais i promoure que es converteixin en entorns de relació i de reforç de la cohesió social.

La transformació en l'àmbit del medi urbà prevista en el marc del Pla de Barris de les Roquetes estableix tres eixos d'actuació:

- Millores en la mobilitat, l'accessibilitat i la configuració de l'espai públic de les Roquetes
 - Reurbanització del carrer Mina de la Ciutat i Plaça de les Roquetes
 - Reurbanització del Pla de Fornells (futura Plaça Trobada)
 - Reurbanització del carrer Llopis / Pla dels cirerers
 - Reurbanització del carrer Jaume Pinent
 - Pacificació de l'espai públic entre els equipaments "Espai Via Favència" i "Biblioteca de Roquetes"
 - Recuperació de l'interior d'illa compresa entre els carrers Vidal i Guasch, Llopis i Pla de Fornells.
- Estudiar projectes de futur per al barri i avançar en els seus estudis preliminars
- Explorar la viabilitat de dinamització de solars buits

4.2. REHABILITEM ELS HABITATGES, RECONSTRUÏM COMUNITATS

Les problemàtiques relacionades amb el dret a l'habitatge són ben presents a les Roquetes. De fet, alguns dels trets definitoris del territori són un nombre important d'ordres de llançament, les ocupacions d'habitatges vacants, un parc residencial amb mancances d'accessibilitat evidents (provocades tant per l'estructura dels propis edificis com per una pronunciada topografia), deficiències en matèria d'eficiència energètica i l'existència de comunitats veïnals vulnerables.

Una part d'aquestes situacions s'està abordant en el marc de l'acció ordinària de l'administració, ja sigui a través de la feina que duu a terme el districte en matèria de gestió, mediació i intervenció en situacions de risc de pèrdua d'habitatge (amb la creació de la Unitat contra l'exclusió residencial (UCER) i el Servei d'intervenció i mediació en situacions de pèrdua i/o ocupació d'habitatge (SIPHO) o amb els programes i les línies d'actuació de l'Oficina de l'habitatge.

En el marc del Pla de Barris cal treballar, però, en accions extraordinàries que reforcin i complementin les intervencions en les comunitats de veïns i veïnes amb major grau de vulnerabilitat, que no poden accedir a les ajudes a la rehabilitació, que pateixen problemes de conservació dels elements comuns, que tenen deficiències d'accessibilitat i que presenten problemàtiques relacionades amb la convivència. L'acompanyament de les comunitats de veïns i veïnes durant els tràmits administratius que se'n deriven i el suport per a la millora de la convivència i les relacions de proximitat han de ser eines clau per assolir els objectius d'aquest projecte motor.

Així, entre altres accions proposades, destaquen les següents:

- Implementació d'un programa de rehabilitació adreçat a finques d'alta complexitat.
- Acompanyament i mediació en els processos de tramitació d'ajuts per a les comunitats.
- Projecte d'aprofitament dels terrats comunitaris
- Suport a les comunitats veïnals per a la millora de la convivència

4.3. NOVES OPORTUNITATS FORMATIVES I LABORALS AL BARRI

Les problemàtiques relacionades amb l'ocupabilitat laboral es manifesten de forma accentuada al barri de les Roquetes. **L'elevada taxa de persones aturades**, especialment les que porten més d'un any en aquesta situació, i **la baixa qualificació acadèmica de la població**, evidència la necessitat de treballar per millorar l'índex d'ocupabilitat. Precisament, són els aturats de llarga durada, els joves i les dones en situació de vulnerabilitat, les persones sobre les quals la crisi econòmica ha tingut un major impacte.

Una part d'aquesta situació s'està abordant en el marc de l'acció ordinària de l'administració. Des del programa Treball als Barris, que atén veïns i veïnes del barri amb un equip format per dues persones, s'impulsen accions de dinamització, formació i foment de l'ocupació, i facilita que les persones que en són usuàries puguin participar en itineraris personalitzats d'acompanyament en la recerca de feina, així com en la convocatòria de plans d'ocupació que lidera el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) i Barcelona Activa.

En el marc del Pla de Barris cal treballar, però, en accions extraordinàries que reforcin i complementin les intervencions que s'estan duent a terme, posant un especial èmfasi en aquelles persones que es troben en un major grau de vulnerabilitat alhora d'incorporar-se al

mercat laboral. L'acompanyament per obtenir formació i realitzar pràctiques laborals, així com el suport per obtenir les competències mínimes que exigeix el mercat actual, són algunes de les eines clau per assolir els objectius d'aquest projecte motor.

Així, entre altres accions proposades, destaquen les següents:

- Desenvolupament del programa Barris d'Ofici
- Projectes de formació i ocupacionals als joves entre 16 i 20 anys
- Projecte d'atenció pre-laboral
- Suport i acompanyament al projecte *Més amb Menys*
- Impuls i promoció de l'emprenedoria col·lectiva

Un altre dels trets definitoris de les polítiques d'acció comunitària en el marc del Pla de Barris ha de ser la transversalitat. Les accions que es duguin a terme en els diferents àmbits han d'esdevenir una oportunitat per promoure la resposta comunitària als reptes col·lectius que afecten el territori: la necessitat de millorar les condicions d'habitabilitat del parc d'habitatges, les propostes per millorar l'ocupabilitat dels veïns i veïnes, el foment de les relacions interculturals, la connexió amb l'entorn, la millora de la xarxa d'equipaments, etc.

» 5. Propostes i accions

En aquest apartat s'entra en major detall en les actuacions previstes per a cada un dels àmbits temàtics d'intervenció.

DRETS SOCIALS

1. Rehabilitar, dignificar i millorar el Parc d'Habitatges de Les Roquetes

L'habitatge és un dels àmbits més debilitats de Les Roquetes. Per això, cal treballar per abordar la complexitat de les problemàtiques relacionades amb l'habitatge: cal apropar la feina d'assessorament i d'acompanyament que s'està duent a terme en els serveis existents, i cal impulsar iniciatives i propostes que ajudin a garantir aspectes clau per a la qualitat de vida, com la convivència, la bona conservació de l'habitatge, l'enfortiment de les relacions comunitàries, etc.

Accions:

- **Implementació d'un programa de rehabilitació adreçat a finques d'alta complexitat.**
El "*Programa de rehabilitació d'edificis vulnerables en el marc dels Plans de Barris a la ciutat de Barcelona*" està orientat a actuar sobre les causes estructurals que propicien la persistència en no rehabilitar ni mantenir els edificis d'habitatges. Les principals claus del programa de rehabilitació tenen a veure amb la intervenció en sectors vulnerables, posant l'atenció als aspectes físics, socials, i econòmics, i abordant la gestió en l'acompanyament i convenis; la intervenció dels agents implicats; o la transversalitat amb altres programes existents.
- **Acompanyament i mediació en els processos de tramitació d'ajuts per a les comunitats.**
- **Projecte d'aprofitament dels terrats comunitaris (eficiència energètica i activitats comunitàries)**
Cal dur a terme accions de difusió i formació en eficiència energètica adreçades a les comunitats veïnals dels habitatges, per tal de fer visibles els beneficis econòmics i medi ambientals que suposen les intervencions als edificis, avançant cap a models energèticament més sostenibles i eficients. De la mateixa manera, la realització de projectes culturals als espais comuns de les finques contribueixen a millorar la convivència i a enfortir les relacions comunitàries.

2. Promoure la bona convivència a l'espai públic i a les comunitats veïnals.

En relació amb la coexistència de les diverses realitats culturals, el barri, juntament amb el Districte, ha impulsat projectes per millorar les relacions de proximitat. Això ha donat com a resultat la progressiva incorporació del poble gitano a espais de treball comunitari; arribant a la creació d'una taula específica per a treballar les relacions de proximitat entre les comunitats paio i gitanes. En aquest sentit, es creu fonamental seguir apostant per la bona convivència entre cultures, i es fa necessari generar espais de debat i culturals que generin reflexió, coneixement i reconeixement, alhora que fomentin les relacions interculturals de proximitat i bona convivència.

Accions:

- **Pla per la millora de la convivència**

A les Roquetes coexisteix una gran diversitat cultural que genera un teixit social ric i complex, alhora que fa visible les diverses formes d'entendre i viure l'espai públic. Després de la Jornada de Futur realitzada el 2015, es posa de manifest la necessitat d'obrir un debat a fi i efecte d'unificar criteris a l'hora d'engegar projectes que promoguin la bona convivència i el civisme a l'espai públic. Al territori ja s'han engegat projectes per donar resposta a aquesta qüestió: Top Roquetes, Roquetes Conviu, Jornada de Civisme a l'espai públic, etc... Des de Pla de Barris, es proposa treballar un marc general de convivència per després valorar i donar suport als projectes i iniciatives que sorgeixin d'un debat més ampli i obert, així com valorar la necessitat de realitzar formacions als tècnics que treballen en l'àmbit de la convivència i les campanyes antirumors. Aquesta acció persegueix poder crear un full de ruta d'accions de forma consensuada amb els diversos agents i cultures del territori.

- **Suport a les comunitats veïnals per a la millora de la convivència**

Les comunitats veïnals de Les Roquetes estan formades per famílies de diverses realitats culturals, costums i hàbits diferents o maneres de relacionar-se heterogènies. Donada aquesta realitat, es creu convenient crear un equip de comunitats, que pugui col·laborar en promoure la bona convivència entre els veïns i les veïnes de les escales, enfortint les relacions i realitzant tasques de mediació entre les diverses famílies en cas que sigui necessari. De la mateixa manera, s'explorará la viabilitat de dur a terme activitats als espais comuns (terrats, escales, replans, etc...) que ajudin a fomentar la bona convivència. En aquesta línia, es valorará la possibilitat de dur a terme projectes comunitaris que augmentin els elements naturals a les cobertes d'aquestes comunitats veïnals o projectes culturals que contribueixin a la cohesió veïnal.

3. Fer projectes per millorar la salut al llarg de la vida des del vessant comunitari

A l'any 2008 l'Agència de Salut Pública de Barcelona va posar en marxa l'estratègia de salut comunitària "Barcelona Salut als barris" (BSaB) a les Roquetes. BSaB té per objectiu millorar la salut i qualitat de vida de les persones que viuen en aquest territori. Planteja un abordatge de la salut amb una visió que va més enllà del tractament de les malalties promocionant aquelles intervencions intersectorials que faciliten les conductes saludables i/o milloren les condicions de vida i de treball.

Actualment a les Roquetes existeix una Taula de Salut, articulada a partir del Pla Comunitari, on participen diferents agents que treballen en el territori. En aquest espai és on s'articulen les accions relacionades amb la salut. Actualment "BSaB" a les Roquetes es troba en fase de manteniment, des de la qual es permet seguir treballant els projectes iniciats en la fase intensiva. Aquesta proposta neix amb la voluntat de donar suport a les actuacions que treballin en aquest àmbit així com a altres que es puguin proposar.

Accions:

- **Projectes per la petita infància i habilitats de criança.**

En el marc de la Taula de Salut de les Roquetes es treballen diversos projectes per afavorir la implicació familiar en la criança, entre d'altres. El projecte Néixer i Créixer neix amb la finalitat de treballar amb profunditat la petita infància, especialment amb aquelles famílies que tenen un índex de vulnerabilitat emocional baix. De la mateixa manera, s'ha detectat la necessitat de treballar en profunditat les habilitats familiars en la criança, així com també el fet de generar espais de co-treball i criança. D'altra banda, la salut bucodental i les tasques de prevenció és un dels elements que caldrà posar sobre la taula per valorar els serveis existents i la necessitat de treballar-ho amb més

èmfasi. El Pla de Barris aposta per donar resposta als projectes mencionats, tant en la definició com en la seva execució.

- **Suport als projectes de salut mental i emocional**

La primera edició del grup de Persones afectades per la Crisi que es va dur a terme a les Roquetes durant el 2017, ha tingut una valoració molt satisfactòria, pel que fa a la salut emocional de les persones participants. En una posterior avaluació, s'ha determinat la necessitat de redefinir algunes parts del projecte. Des de Pla de Barris es donarà suport en aquesta fase de redefinició i en l'execució del mateix.

En el marc de la salut emocional, a Roquetes existeix un grup de dones que estan treballant per superar en millors condicions el dolor produït per la fibromiàlgia, i altres malalties cròniques relacionades. A nivell de ciutat s'està fent una aposta en aquesta mateixa línia, i el Pla de Barris es suma per construir un projecte que ajudi a millorar la salut emocional i física de les persones afectades per les –àlgies.

- **Foment de l'esport com a hàbit saludable**

És necessari promoure l'oci saludable i l'esport a totes les franges d'edat. Actualment al barri de les Roquetes existeix un grup de caminaires i grup de marxa nòrdica, els quals obtenen una resposta molt satisfactòria de les seves participants. Des del territori s'aposta per donar-hi suport i ampliar projectes des de diverses vessants, com per exemple l'impuls del programa Activa't als Parcs; la dinamització del rocòdrom Salvador Puig Antich; o una xarxa d'esports urbans i circuits saludables que inclogui la senyalització dels equipaments saludables.

4. Desplegar projectes per fomentar la participació i la qualitat de vida de la gent gran

Cal dissenyar i implementar accions que incideixin en la salut i en la qualitat de vida de la gent gran, així com fomentar la seva implicació i participació en les activitats que es duen a terme des dels equipaments del territori. En especial, cal posar èmfasi en les persones grans que viuen en situació d'aïllament.

- **Programa per a la dinamització de la gent gran i la seva implicació al barri**

Realitzar un programa ampli per contribuir en la implicació i acció de la gent gran, així com també la relació intergeneracional mitjançant l'execució de projectes artístics o altres tipus d'activitats que fomentin la convivència i el civisme corresponsable, treballant en la diversitat cultural i generacional. Aquest programa es desplegarà donant resposta a les principals inquietuds de les persones grans, per millorar la seva qualitat de vida.

- **Projecte d'assistència i acompanyament a la gent gran.**

Es proposa donar suport als projectes que lluiten contra l'exclusió i l'aïllament de la gent gran de les Roquetes. Es vol fomentar el suport entre generacions i els intercanvis d'experiències o necessitats.

5. Potenciar el moviment cultural al barri

Aquesta proposta pretén promoure la cultura en un sentit ampli, amb l'objectiu de generar apoderament social i transformació, cosa que ha d'incidir positivament en l'autoestima i la construcció de la identitat col·lectiva i inclusiva de Roquetes. El Centre Ton i Guida és un dels equipaments culturals de referència al barri, i l'extensa programació que ofereix cal ser reconeguda. Alhora, és un repte i una oportunitat elevar aquelles fires i espectacles que ja tenen una llarga trajectòria al barri i que tenen capacitat per fer un salt a nivell de ciutat, com és la Fira Titellaire de Roquetes.

Accions:

- Càpsules de formació en gestió cultural
- Activitats culturals familiars a l'espai públic
- Potenciar la Titellada i el Festival Ròmbic de les Roquetes
- Ampliació dels espais d'assaig i espectacle de teatre

6. Enfortir les associacions i promoure la participació ciutadana.

El barri de les Roquetes té un fort teixit comunitari. El conjunt d'accions i projectes que es realitzen és molt ampli i cal donar suport i enfortir aquesta xarxa existent a la vegada que cal fomentar la participació de la resta de veïns i veïnes no associats en la vida comunitària del barri.

Accions:

- Acompanyament i suport a les entitats existents al barri.
- **Projecte de reconeixement dels sabers de les comunitats d'origen cultural divers i la seva participació en les dinàmiques comunitàries.**
Es fa necessari garantir la programació cultural dels equipaments amb les diverses manifestacions culturals de tots els col·lectius de la ciutat, donant cabuda a les diverses llengües, al fet religiós, costums, etc... Amb aquesta acció es persegueix, entre d'altres coses, incorporar a les programacions culturals i comunitàries les expressions artístiques i culturals que tinguin present la població diversa, així com perseguir la implicació dels diversos col·lectius culturals en la organització de la Festa Major de Roquetes. Aquesta acció es pretén dur a terme tant en l'àmbit comunitari com en l'àmbit educatiu, impulsant projectes per treballar les situacions de conflictivitat dins les aules, relacionades amb els orígens culturals de les persones.

EDUCACIÓ

7. Suport als centres educatius per avançar cap al model d'Escoles Enriquides

Cal assegurar l'atenció global dels infants i les seves famílies als centres escolars públics dels barris, i facilitar el treball conjunt i la mirada comuna entre els professionals de l'àmbit educatiu, social i de salut.

Accions:

- **Reforç en l'àmbit psicosocial als centres educatius**
En el marc de l'educació reglada, cal donar suport a les accions proposades per l'Institut d'Educació de Barcelona (IMEB) i el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) per avançar cap al model d'Escoles Enriquides, i dotar els centres de professionals de l'àmbit psicosocial de manera extraordinària.
- **Projecte educatiu d'arts escèniques i acció social**
Donar suport i acompanyament als actuals projectes artístics que estan impulsant des de escoles del barri (projecte BAULA, etc...), així com ampliar-ne la oferta en cas que es consideri necessari.
- **Projecte per afavorir l'èxit escolar (pendent revisar text, CEB)**
Suport als projectes de reforç escolar ja existents (Tronet, etc...) i impuls de projectes de suport per als infants que no tenen accés al programa Èxit.
- **Projecte per a garantir l'obtenció del GES, destinat a joves de 13 a 16 anys**
Donat l'elevat nombre de joves entre 13 i 16 anys que estan tenint dificultats per obtenir Graduat d'Estudis Secundaris (GES), ja sigui per manca d'assistència o per manca de concentració, amb el Pla de Barris s'obre la oportunitat d'explorar projectes alternatius i innovadors que puguin donar resposta a aquesta situació, i poder millorar el futur d'aquests joves.

8. Promoure el lleure educatiu i cultural i la implicació de les famílies

L'educació entesa com allò que es treballa tant dins com fora de l'horari escolar (al pati, a l'aula, als casals, a les activitats extraescolars, a l'espai públic...), el reforç dels vincles entre els projectes educatius que es desenvolupen dins de l'escola i els que ho fan en l'àmbit extraescolar i la promoció del teixit comunitari que duu a terme iniciatives de lleure a Les Roquetes són alguns dels aspectes que cal treballar en el marc d'aquesta proposta. Així mateix, aquesta actuació ens ha de permetre treballar la implicació de les famílies en el procés educatiu i de lleure, la implicació dels equipaments del territori, així com el reforç del teixit associatiu que conformen les associacions de famílies d'alumnes de les escoles.

Accions:

- **Estudi per valorar l'oferta i la demanda de les activitats extraescolars de lleure existents al barri, per fer les modificacions i propostes que siguin necessàries.**
Donada l'existència de moltes i diverses entitats que impulsen activitats de lleure al barri de les Roquetes i entorn, des del mateix territori s'ha considerat oportú realitzar un estudi que pugui valorar l'equilibri entre la oferta i la demanda de les activitats al barri, per després valorar la necessitat de modificar la oferta existent. En aquest sentit, també es valorarà la necessitat d'impulsar el projecte BAOBAB al barri, un projecte liderat per l'IMEB que busca el naixement d'esplais o caus a aquells territoris on no n'hi ha.

- **Projecte per vincular programes educatius de les escoles amb els equipaments del barri o de la ciutat.**
Tàndems entre escoles i equipaments de barri, districte o ciutat, i vinculació de projecte escolar amb projecte extraescolar.
- **Camins i patis divertits: fem barri, fem escola.**
Des de la Taula socioeducativa del territori, neix la idea de vincular de forma més potent el barri i les escoles. Aquest objectiu es tradueix en dues accions concretes: la definició i execució de camins escolars divertits; i el co-disseny del pati de l'escola de primària del Turó de Roquetes. Aquest pati és avui un espai de pavimentació dura, sense ombres ni espais de joc definits. Per això es proposa dur a terme un replantejament d'aquest espai de joc escolar. Aquesta acció té per objectiu obrir un gran procés de participació per co-dissenyar el pati entre tota la comunitat educativa: equip docent, alumnat, monitoratge i famílies, i col·laborar per tant en l'enfortiment de l'AFA de l'escola, en tant que podria esdevenir el grup motor i coordinador del projecte.
- **Projecte d'alfabetització digital per a les famílies**
Sessions d'alfabetització en noves tecnologies basada en un intercanvi de coneixement intergeneracional.

ACTIVACIÓ ECONÒMICA

9. Enfortir projectes existents al territori mitjançant formació, pràctiques laborals i inserció laboral

Tenint en compte el perfil de les persones en situació d'atur de Roquetes, cal definir projectes de formació i pràctica laboral orientats a la capacització tecnicoprofessional de forma especialitzada, atenent també a les competències bàsiques i a la facilitació per accedir al món laboral.

Accions:

- **Desenvolupament del programa Barris d'Ofici**

Davant de l'elevat índex d'atur als barris de Pla de barris i del baix nivell d'estudis de la població, Les Roquetes entre ells, es fa necessari desenvolupar un programa de formació i pràctica laboral, que ofereixi formació en àmbits vinculats a les potencialitats del territori i el seu entorn, a la vegada que millori les possibilitats reals d' inserció de les persones aturades un cop acabat el programa.. Un dels reptes d'aquesta acció és poder definir un programa a mida per tal de combinar la formació i la pràctica laboral, tenint presents les necessitats de les persones aturades del territori, així com les potencialitats del mercat laboral.

- **Projectes de formació i ocupacionals als joves entre 16 i 20 anys**

Aquesta proposta dona suport a aquells projectes existents al territori que vetllen per oferir oportunitats formatives i professionals al col·lectiu més jove del barri. El projecte Tastet d'Oficis, present al barri des de ja fa uns anys, ofereix formacions específiques per a joves que no desitgen continuar els estudis, i que al seu temps també persegueixen el benestar físic, mental i social dels joves participants.

- **Projecte d'atenció "pre-laboral"**

Al barri de Les Roquetes existeix el programa Treball als Barris des del 2007, des del qual es fa un important servei d'orientació, informació i formació per accedir a l'àmbit laboral. Tot i l'èxit d'aquest programa, encara existeixen diversos col·lectius que per diferents motius no poden accedir al programa, especialment per no tenir el permís de residència i/o treball. Es proposa amb aquesta acció poder acompanyar, tant les persones en aquesta situació com les persones amb dificultats d'alfabetització o amb competències de llengua mínimes .

- **Suport i acompanyament al projecte de *Més amb Menys***

L'any 2011, en el marc del Pla Comunitari de Roquetes, es varen realitzar unes jornades per donar resposta a la situació de vulnerabilitat laboral de moltes famílies del barri. Des d'aquest espai de reflexió va néixer el projecte Més amb Menys amb la finalitat de cercar estratègies d'intervenció comunitària que donin resposta a situacions de vulnerabilitat. En aquest sentit, s'inicien un seguit de formacions en l'àmbit de la costura i de la cuina, tant per col·laborar en una possible inserció al mercat laboral, com per donar resposta en l'àmbit de l'economia domèstica.

Amb aquesta acció es busca dur a terme una millora en les formacions, articulant la simultàniament la cohesió social i l'acció formativa. El projecte vol facilitar l'accés al mercat laboral a dones en situació d'atur, ja sigui en vies d'autoocupació o treballant per a tercers.

10.Fomentar l'economia cooperativa, social i solidària

L'objectiu d'aquesta proposta és donar suport a aquelles iniciatives que es desenvolupin en el marc de l'economia cooperativa, social i solidària, amb la voluntat de generar oportunitats d'ocupació en aquest àmbit. De la mateixa manera, també és finalitat posar èmfasi en la sensibilització i coneixement d'aquest tipus d'economia social i alternativa.

Accions:

- **Projecte de sensibilització de les ECSS, a nivell de barri i a nivell escolar.**
A partir dels resultats del programa pilot que està realitzant el Departament d'Innovació Socioeconòmica, sobre el "Foment del cooperativisme en centres educatius", es realitzaran projectes amb l'objectiu de sensibilitzar i fomentar les economies alternatives tant a nivell de barri com a nivell escolar.
- **Impuls i promoció de l'emprenedoria col·lectiva**
Durant el 2017, s'ha dut a terme un estudi al barri de les Roquetes per detectar possibles projectes que es podrien impulsar des de l'emprenedoria col·lectiva, a partir dels projectes comunitaris que es desenvolupen al mateix territori. Amb aquesta acció es pretén donar continuïtat a les conclusions d'aquest estudi, per fer un acompanyament a l'emprenedoria col·lectiva i donar suport a aquelles iniciatives que es desenvolupen en el marc de l'economia cooperativa, social i solidària, amb la voluntat de generar oportunitats d'ocupació en aquest àmbit, com també posar èmfasi en la difusió i la sensibilització i coneixement d'aquest tipus d'economia social i alternativa al barri de les Roquetes.
- **Pla d'optimització de recursos**
El barri de les Roquetes disposa de recursos de diversa naturalesa (materials, humans, etc...) que cal ordenar i sistematitzar per poder ser eficients en la seva optimització. Existeixen, per exemple, forces joves al territori formats en monitoratge de lleure i menjador, però sense un circuit d'inserció i pràctiques laborals al mateix barri. Amb aquesta acció es busca generar un banc de recursos pel barri que pugui ser d'utilitat per la realització de tallers, projectes, esdeveniments festius, etc...

11.Explorar la viabilitat de dinamització de locals buits

Explorar la viabilitat d'una estratègia de dinamització de locals buits privats, contemplant la intermediació entre propietaris privats, en relació a les conclusions de l'estudi d'oferta i demanda que s'està duent a terme en el marc del Pla de Desenvolupament Econòmic del Districte.

Accions:

- **Programa de mediació i negociació amb propietaris de locals buits**
Activar un programa de mediació i negociació amb els propietaris dels locals, per valorar la possibilitat d'impulsar activitats econòmiques i comunitàries que donin resposta a les necessitats dels veïns i veïnes de Les Roquetes i dinamitzin el barri. En una última fase del projecte, es podria valorar diversos usos que s'han proposat des del territori, com per exemple obrir una botiga de barri, entesa com un espai expositiu d'artesanaria.

12. Promocionar el comerç de proximitat

Des del Pla de Barris es volen activar propostes per a millorar els comerços en termes d'eficiència energètica, , així com també aconseguir més visibilització del comerç de proximitat a través de campanyes de promoció i estratègies que augmentin la participació i la implicació del teixit comercial amb les entitats comercials i comunitàries. Aquestes actuacions es desenvoluparan d'acord amb el que determina el Pla de Desenvolupament Econòmic de Districte de Nou Barris.

Accions:

- **Projecte de millora de comerços en eficiència energètica, i altres aspectes a valorar.**
- **Difusió i mapeig del comerç existent al barri**
Difusió de l'existència dels diversos comerços i serveis de proximitat del barri mitjançant diferents eines i campanyes, per tal d'apropar-los als veïns i veïnes.

ECOLOGIA URBANA

13. Fer millores en la mobilitat, l'accessibilitat i la configuració de l'espai públic de Les Roquetes

El nou Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de Barcelona aposta per reduir la contaminació de la ciutat ocasionada pel vehicle privat, millorar la xarxa de transport públic i configurar una mobilitat còmode per al vianant. D'altra banda, el Districte de Nou Barris està a punt de redactar el seu Pla de Mobilitat, que ha de donar resposta a nivell territorial duent a terme una sèrie de remodelacions concretes. En aquest sentit, des del Pla de Barris es dona suport per tal d'executar intervencions a 4 vials principals de Roquetes, així com també es planteja fer algunes adequacions que col·laborin a fer més amable i familiar l'espai públic disponible.

Accions:

- **Reurbanització del carrer Mina de la Ciutat i Plaça de les Roquetes**
- **Reurbanització del Parc del Pla de Fornells (futura Plaça Trobada)**
- **Reurbanització del carrer Llopis / Pla dels Cirerers**
- **Reurbanització del carrer Jaume Pinent**
- **Pacificació de l'espai públic entre els equipaments Espai Via Favència i Biblioteca de Roquetes**
- **Recuperació de l'interior d'illa compresa entre els carrers Vidal i Guasch, Llopis i Pla de Fornells**

Amb l'objectiu d'optimitzar els buits urbans existents a la ciutat, aquesta acció vol donar resposta a una demanda històrica del territori, recuperant un interior d'illa fins ara tancat i infrautilitzat entre els carrers Vidal i Guasch, i Llopis. Caldrà estudiar la titularitat de l'espai i la seva possible intervenció i cessió, i en cas que es pugui intervenir, s'haurà de garantir la pau del veïnat que viu a l'entorn, i per tant, implicar a totes les comunitats veïnals de l'entorn en la definició del nou ús que s'atorgui en aquest nou àmbit d'ús comú.

14. Estudiar projectes de futur per al barri i avançar en els seus estudis preliminars

A les Roquetes hi ha diversos projectes urbans que es voldrien dur a terme però estan pendents d'iniciar els estudis preliminars. En aquest sentit, cal estudiar el sòl d'equipament disponible i la possibilitat d'augmentar-ne la dotació, així com analitzar les possibilitats de trasllat de l'actual Kasal de Joves i altres necessitats del territori. El relleu, el pendent i la forma urbana condicionen les connexions entre els barris i els seus entorns naturals. Cal avançar en la millora d'aquestes connexions, treballant els espais frontissa que separen la trama urbana de la trama més rural, per tal de permetre uns fluxos àgils i sense barreres, promovent unes condicions que afavoreixin i fomentin la mobilitat del vianant cap als entorns naturals més propers.

Accions:

- **Iniciar l'estudi de viabilitat per redactar una futura Modificació de PGM i valorar les reserves de sòl d'equipament**
El barri de Les Roquetes disposa d'una xarxa d'equipaments que cobreix les diverses tipologies de serveis. Tot i així, alguns d'aquests equipaments han quedat justos en

superfície o programa funcional, i des d'aquest punt de vista es creu convenient repensar la xarxa d'equipaments municipals, explorant les reserves de sòl disponible o possibles modificacions de plantejament que permetin augmentar-les en un futur. El focus principal cal posar-lo a la zona de l'amfiteatre, ja que és on es podria considerar una possible adquisició de sòl d'equipament. Aquesta acció pretén iniciar els estudis per valorar la viabilitat de dur a terme una Modificació del Planejament General a la zona de l'amfiteatre, per tal de poder-la tramitar en un proper mandat.

- **Redactar una proposta per situar un passeig per a vianants des de la part alta de les escales de Llobera fins al Mirador de Torre Baró**

Actualment, la carretera que arriba fins al Mirador de Torre Baró, des de les escales de Llobera, no disposa de cap itinerari per a vianants, i per tant, esdevé un circuit perillós. Amb aquesta acció es vol iniciar els treballs per caminar cap a la redacció d'un avantprojecte que pugui estudiar l'emplaçament d'un passeig per a vianants a la carretera que puja fins el Mirador de Torre Baró.

- **Anàlisi i valoració de la dignificació de la zona de muntanya que limita amb el barri de les Roquetes**

Tenint en compte que les entitats mediambientals del territori estan estudiant diverses actuacions a la zona més natural del barri i que limita amb el Parc Natural de la Serra de Collserola, el Pla de Barris planteja estudiar-ne els objectius i accions proposades per valorar les seves possibilitats d'execució.

15. Explorar la viabilitat de dinamització de solars buits

Les Roquetes ha sol·licitat reiteradament l'alliberament dels solars buits existents al barri per donar-los usos socials, com l'agricultura urbana o espais familiars. Des del territori s'han identificat alguns dels solars amb potencial per ser reactivats. Aquesta reactivació comportaria millores en aspectes de manteniment i reduiria les plagues existents.

Accions:

- **Projecte per la reactivació de solars buits**

Tenint en compte que des del territori ja es va fer una primera identificació dels solars buits existents a les Roquetes, amb aquesta acció es muntarà un equip de treball per dur a terme la reactivació d'aquests espais, mitjançant amb els propietaris i oferint les diverses opcions per una cessió temporal viable.

» 6. Pressupost

El pressupost previst per al Pla de Barris de les Roquetes és de 9,5 milions d'euros, dels quals 6,8 M€ es destinaran a inversió, i principalment en millora de l'espai públic i habitatge; i 2,7 M€ a programes socials, educatius, de salut, culturals i esportius, de convivència o de dinamització econòmica.

» 7. Calendari

La definició de les propostes i accions que conformen el Pla de Barris de les Roquetes s'ha desenvolupat entre els mesos de novembre de 2016 i octubre de 2017 i la seva execució es farà efectiva entre les anualitats 2017-2020.

Tanmateix, el document que es presenta neix amb la voluntat de fer del Pla de Barris de les Roquetes un projecte de transformació que abordi les problemàtiques que afecten els veïns i veïnes del territori i hi doni resposta. Aquest factor el converteix en un programa estratègic d'actuació amb una doble mirada: oferir respostes a les necessitats que es poden materialitzar a curt termini, i planificar i preparar el terreny per a l'execució futura de les propostes de llarg recorregut que, per la seva magnitud i complexitat, requereixen un abast temporal major. En aquest sentit, s'ha inclòs una proposta específica per estudiar els projectes de futur a les Roquetes.

» 8. Implicació ciutadana

Participació, Coproducció i Acció Comunitària

Una de les línies estratègiques del programa del Pla de Barris de les Roquetes és la convivència a l'espai públic i a les comunitats veïnals, com un dels elements que pot contribuir a la millora del barri i al foment de la participació. La implicació dels veïns i veïnes, així com del teixit associatiu o els agents i serveis del barri en la transformació de l'àmbit local és indispensable per a l'èxit del programa i ha de respondre a una nova lògica relacional que inclogui la participació, la coproducció i l'acció comunitària.

» 7.1. Elaboració participada del Pla de Barris de les Roquetes

La participació ciutadana és present en tota l'execució del projecte, però de forma especial durant el període d'elaboració.

La presentació pública del projecte del Pla de Barris es du a terme en el marc dels Consells de Barri, com a òrgans de participació oberts a la ciutadania. En paral·lel, s'han realitzat una sèrie de trobades amb equipaments i serveis que treballen al territori, així com amb la Plataforma d'Entitats de Roquetes i el seu teixit associatiu, per recollir les seves aportacions a la diagnosi i per engegar la fase de redacció de les propostes.

De forma extraordinària, en el cas del Pla de Barris de Roquetes s'han fet sessions de treball monogràfiques del Pla de Barris amb totes les taules comunitàries: la Taula Socioeducativa, la Taula de Prevenció i Convivència, la Taula d'Inserció laboral, la Taula Més amb Menys, la Taula de Salut, ... D'aquesta manera, s'ha pogut treballar totes les propostes d'una manera molt transversal i participada.

Amb l'objectiu de recollir les aportacions veïnals en forma de propostes i accions a desplegar, es va dur a terme una sessió oberta a veïns i veïnes.

Així mateix, està previst formalitzar la constitució del Grup Impulsor al proper Consell de Barri, comptant amb la Plataforma d'Entitats de Roquetes i obrint la participació a veïns i veïnes a títol individual.

Finalment, s'ha realitzat la presentació del document final del Pla de Barris de les Roquetes al conjunt de veïns i veïnes en una jornada lúdico-festiva, celebrada el passat 21 d'octubre de 2017, i emmarcada en la Festa de la Pinya que organitzen les entitats del barri.

Properament, també es preveu fer el retorn del document a totes les taules comunitàries que han treballat de forma explícita i monogràfica les propostes i accions a tenir en compte al Pla de Barris de les Roquetes.

» 7.2. L'execució col·lectiva: Participació, coproducció i acció comunitària

L'execució del Pla de Barris es vol fer de forma participada. Per això es tenen en compte les següents premisses:

- »Treball amb els serveis del barri.
- »Potenciar i articular les experiències ja existents.
- »Enfortiment del teixit associatiu.
- »Treball amb col·lectius.
- »Treballar per projectes.

Per tal d'implicar a la ciutadania en el Pla de barris existiran tres nivells de participació:

- El **Grup impulsor del Pla de Barris**. És l'òrgan de seguiment del Pla, que té per objecte fer el seguiment dels conjunts dels projectes i vetllar pel desplegament global del pla. Està format per aquelles entitats sorgides de l'acord del Consell de Barri.
- **Grups de treball**. Es configuraran els grups de treball específics a partir de les diferents propostes d'actuació, amb l'objectiu de dissenyar i planificar les actuacions i accions concretes. En els grups de treball es preveu la incorporació d'aquells altres agents, entitats o associacions que tinguin a veure amb l'àmbit corresponent.
- **Processos concrets**. Són aquells processos que es duen a terme per projectes o accions concretes quan ja estan en la fase d'execució. En formen part els veïns i veïnes més directes o persones interessades. És creen i es dissolen un cop l'actuació ja està executada.

» 9. Organització i gestió

L'empresa municipal Foment de Ciutat, SA. gestiona la definició i l'execució dels plans, i coordina totes les accions dels Plans de Barris de la ciutat. Es fa des d'una lògica transversal, amb equips multidisciplinars amb professionals de tots els àmbits i amb equips específics als territoris. El Consell d'Administració de Foment de Ciutat esdevé l'òrgan de seguiment polític del Pla de Barris.

El Pla de Barris de les Roquetes disposa d'una cap de projecte que és la responsable de desenvolupar el conjunt de propostes i accions i es coordina amb la direcció del Districte. Tot i aquesta figura tècnica existeixen un seguit d'espais i òrgans de coordinació i seguiment a nivell de ciutat i a nivell de barri.

A nivell de Ciutat:

Per capitalitzar l'experiència, difondre i vetllar per la consecució dels objectius estratègics s'ha creat el **Consell Assessor del Pla de Barris**, format per persones expertes de diversos camps que aportaran coneixements i experiències imprescindibles per al positiu desenvolupament dels projectes.

A la vegada s'estableix un òrgan específic, el **Comitè Municipal de Pilotatge**, amb l'objectiu d'assolir la màxima transversalitat i integració de les actuacions del conjunt de tots els plans de barri a nivell de ciutat, crear sinèrgies entre departaments i ciutadania i aconseguir la màxima coordinació entre operadors municipals. Així es garantirà que el projecte del Pla de Barris esdevingui un veritable projecte de ciutat, on s'impliquin totes les estructures municipals a l'hora de mobilitzar recursos, accions i acords.

A nivell de Districte:

S'ha constituït la **Taula de Seguiment Tècnic**, formada pel personal tècnic del conjunt d'àrees i departaments implicats en el desenvolupament del Pla de Barris de les Roquetes, per tal de vetllar per la transversalitat del desplegament, coordinant tots els agents necessaris per a l'execució de les diferents actuacions.

També comptem amb el **Grup Impulsor del Pla de Barris de les Roquetes**, al qual ens hem referit abans com a òrgan de seguiment i participació del Pla, que té per objecte fer el seguiment del conjunt dels projectes i vetllar pel desplegament global del pla.

» 10. Avaluació i seguiment

L'avaluació dels plans de barris a nivell de ciutat estarà liderada pel Consell Assessor. Aquesta avaluació ha de permetre valorar el projecte en la seva globalitat, és a dir, qualitativa i quantitativament i en totes les fases del projecte. Ha de poder valorar el grau de definició del projecte, el grau d'implementació, els resultats i l'impacte d'aquests plans.

El seguiment de tots el Pla de Barris el fa el comitè de pilotatge, l'òrgan en el que estan representats les diferents àrees i districtes de l'Ajuntament.

Finalment, el Grup Impulsor del Pla de Barris de les Roquetes que ha d'esdevenir el màxim òrgan de concertació i debat sobre l'execució del programa concret al barri.